

Така че поведението на лирическият говорител тук е твърде двусмислено. Ограничаването до сенките на нещата като да е достойно поведение, бидейки в същото време крайно перфидно. Лирическият аз като цяло се отказва от познавателните свръхпретенции, и това съзнание за собствената граница впечатлява. Ала от друга страна лирическият субект не чува и затова неговите люде няма да се чуят. Неговата свидетелска ненадеждност се превръща в условие за възможност на познавателната му активност, на епистемологическия му риторизъм. Защото е ясно, че стихотворението жестово се разправя с повърхностните видимости, за да си присвои визионерска дълбочина. Нещо повече, самите плоски сенки върху или зад завесата се виждат снабдени с дълбочина и обем, доколкото те биват разпознати като истинна театрално-пантомимна интерпретация на своите оригинали. Сенките са видени в този смисъл като по-истинни от тези, които ги хвърлят. Лирическият говорител ни вмениява сенките и заедно с това собствената си захвърленост от страната на сенките, собствената си сянка, разположеността си в света на фикцията отвъд баналния свят на реалните люде: герои или читатели. Ограничаването на гледната точка овъзможнява нейното тотализиране. Скромността всепоглъща. Цветето на Колридж всмуква вселената. Кладенецът на Бодлер поглъща всемира. Сенките на Яворов ни превръщат в сенки на самите себе си.

Ала всичко това става в самата модалност на указваща себе си ограничена компетентност, на саморазкриваща се фалшива идентификация, на перманентно демистифицираща се мистификация. Всъщност цялата негативно-пророческа, ако щете цялата трагически-открояваща мощ на творбата задължително предполага вънпоставеното озаедностяване на Яворовия субект и *сенките на нощта*. Цялата драма е ефект на компенсиращото се с прозрение неведение, но това прозрение в края на краищата прозира единствено собственото си неведение.

В тази перспектива виждаме как мъжът и жената отвъд завесата се превръщат в знаци на знаците. Поначало би следвало между съществата и техните сенки да лежи отношение на причинност, т.е. сенките са индексален знак на людете. Твърде скоро обаче този индексален знак с иконически подплънки^{xxviii} се автономизира дотолкова, че да заработи контраактивно, дори не като иконичен, а като символичен знак. Иначе казано сенките престават да означават своите про-